

Z GLASBENO PRAVLJICO V POMLAD: RAZREDNI PROJEKT – 1. RAZRED / Anamarija Cvek in Irena Snodic,

OŠ Križe

UVOD

Letos smo imeli dolgo zimo. Bila je mrzla, a brez snega. Le posamezniki so si lahko privoščili užitke na snegu, zato smo v našem razredu težko čakali na prihod pomladi. Ko nam je pošlo še zadnje upanje na snežne padavine, smo sklenili, da v deželo povabimo pomlad. Razmišljali smo, kaj naj storimo, da nam bo čas do njenega prihoda hitreje minil. Otroci so predlagali, da bi s petjem lepih pesmi o pomladi morda pospešili njen prihod v naše kraje. Idejo smo nadgradili z zgodbo o pomladi. Ker pa je bila zgodba učencem zelo všeč, smo se odločili, da pripravimo še dramatzacijo. Nazadnje smo zgodbo spremenili v glasbeno pravljico.

NAČRT DELA:

- Branje zgodbe o pomladi.
- Učenje pesmic.
- Učenje plesa.
- Učenje spremljave pesmi.
- Izdelava preprostih kostumov za dramatzacijo.
- Dramatzacija besedila.
- Izvedba nastopa za skupino otrok iz vrtca in učence prvih treh razredov domače šole.

MEDPREDMETNE POVEZAVE:

GUM – petje pesmi, ples, spremljava pesmi z ritmičnimi inštrumenti
 ŠPO – plesne dejavnosti
 LUM – izdelava preprostih kostumov
 SLO – poslušanje in doživljanje zgodbe in dramatzacija

Naloga je bila obsežna, zajemala je cilje z različnih področij. Učenci so lahko sami izbrali svojo vlogo, pomembno je bilo le to, da pri izvedbi sodeluje ves razred, brez izjeme.

CILJI:

- Poslušanje in doživljanje glasbene pravljice.
- Vživljanje v knjižno osebo in poistovetenje z njo.
- Spodbujanje ustvarjalnosti pri izdelavi kostumov za dramatzacijo.

- Dramatzacija.
- Ustvarjanje plesne koreografije.
- Ples, spremljava z ritmičnimi inštrumenti in petje pesmi: Sinička, Dobro jutro, Burja piha, Zajček al' se ne bojiš, Zvončki in trobentice, posamezne kitice pesmi Ježek teka, teka.
- Nastopanje pred širšo publiko.

Delo sva razdelili v več sklopov, saj je postopnost in nazornost v prvem letu šolanja pomemben in potreben element poučevanja. Za izvedbo naloge sva načrtovali zadostno število ur. Izkušnje so naju pripeljale do zaključka, da si je za vsako delo potrebno vzeti dovolj časa. Delo naj bo opravljeno kakovostno in do konca, sicer se ga ni vredno lotiti.

POTEK DELA

Predstavitev umetnostnega besedila – Mala Marjetica in gozdni mož
 Osnovo našega dela je predstavljalo umetnostno besedilo Mala Marjetica in gozdni mož. V prvi uri so se učenci seznanili z zgodbico. S pomočjo vprašanj sva preverili razumevanje vsebine besedila. Razložili smo besede, ki jih nekateri učenci niso razumeli in poiskali takšne, s katerimi bi jih lahko nadomestili. Pogovarjali smo se o književnih osebah, jih poimenovali in ugotavljali njihove lastnosti. Izpostavili smo dialoge književnih oseb in jih večkrat ponovili. Tako so učenci spoznali, kaj govorijo posamezne osebe.

V naši zgodbi, ki smo jo nekoliko priredili, nastopajo: mala Marjetica, zajček Pedajček, veverica Skokica, medved Orjak, palček, ptička sinička, gozdni mož.

Izmislili smo si tudi nekoliko drugačen konec zgodbe; gozdni mož se pokesa in obljubi, da nikoli več ne bo ukradel pomladi. Sledi zabava za vse: pojejo, plešejo in igrajo na inštrumente. Snovanje smo nadaljevali šele naslednji dan, saj sva želeli, da učenci zgodbo prespijo, jo podoživijo.

Čakala nas je nova naloga. Izbrati je bilo treba pesmice, ki bodo ustrezale besedilu in književnim osebam.

Izbira pesmic

Pri izbiri pesmic sva učence spodbujali, naj sami predlagajo pesmi, ki jih že poznajo in bi bile primerne za posamezno književno osebo. Nevsiljivo sva jim svetovali, odločitev pa prepustili učencem samim.

Zgodba se začne zjutraj, ko je mala Marjetica vstala, zato se nama je zdelo smiselno, da izberemo mirno pesmico, ki bo nakazovala, da se je Marjetica šele prebudila. Izbrali smo torej melodijo pesmi **Dobro jutro**, ki je bila učencem že znana, besedilo pa smo spremenili. Učenci so spremembo hitro osvojili.

Zajčku so izbrali pesem – **Zajček al' se ne bojiš**. Tudi to pesmico so že poznali.

Za veverico in medveda smo izbrali **ustrezni kitici iz pesmi Ježek teka, teka**.

Pesem o sinički pa je bila nova. Naučili smo se **ljudsko pesmico Sinička**.

Tudi vetru smo izbrali pesem – **Burja piha**.

Naša pravljica se je zaključila s pesmijo **Zvončki in trobentice**.

Sklenili smo, da se naučimo ob pesmi tudi zaplesati, del učencev pa naj bi pesem spremljal z ritmičnimi glasbili. Ker je naša zgodba vsebovala toliko pesmic in drugih glasbenih prvin, ni bila več navadna pravljica, temveč **glasbena pravljica**.

Nove pesmice smo večkrat ponavljali – kadar se je le ponudila priložnost za to.

Učenje dramatzacije

Za izvedbo dramatzacije je bilo potrebnih več ur. Učenci so najprej izbrali

književno osebo, ki jim je bila najbolj blizu. Posamezni učenci ne kažejo velike želje po govornem nastopanju. Za to so krivi različni zadržki. Učenci, ki niso izrazili želje po govornem nastopanju, so dobili nalogo, da s svojim petjem sodelujejo pri petju vseh pesmi, v dramatizaciji pa so dobili vloge, pri katerih jim ni bilo treba govoriti (potoček, rožica, snežinka, metuljček, ptiček, skala).

Tako sva dosegli cilj, da bodo v dramatizacijo vključeni vsi.

Učenci so se učili besedil, različne izgovarjave, poudarkov, poteka dogajanja, nastopanja na odru (gledalcem ne smeš nikoli kazati hrbtna), glasnega govora ...

V vajo dramatizacije smo vpletli tudi petje pesmi.

Učenje spremljave pesmi

Vse pesmice, ki so jih otroci peli, so posamezniki spremljali na ritmične inštrumente. Spremljave so bile preproste, a so kljub temu popestrile našo glasbeno pravljičo. Učenci so pri spremljavi morali upoštevati ritem pesmi, poleg tega so morali paziti tudi na to, kdaj vstopijo v glasbo oz. katero pesem spremljajo s svojim glasbilom. Inštrument, na katerega so igrali, so izbrali sami.

Učenje plesa

Naučili so se dveh plesov. V plesu snežink so sodelovale le deklice. Pri plesu ob pesmi Zvončki in trobentice pa je bila skupina mešana. Oba plesa je bilo treba večkrat ponoviti, zato smo se plese učili tudi pri urah športa.

Izdelava kostumov za dramatizacijo

Kostumi za dramatizacijo so bili naš likovni izziv. Odločili smo se, da vse kostume, tako za nastopajoče književne osebe kot za učence, ki bodo v dramatizaciji zgolj statisti, izdelamo sami. Kostume smo izdelovali na enostaven način, zato da so učenci večino dela lahko opravili sami. Dogovorili smo se, da bodo izdelali »pokrivalo«, ki bo nazkazovalo, kaj kdo predstavlja. Pomerili smo širok trak, ga speli s sponkami za

papir, na ta trak pa so učenci potem prilepili ustrezne dodatke: trakove, listke, ušesa ...

- Marjetica – izdelala rožico z belimi cvetnimi lističi.
- Veverica – na trak pripne majhna ušeska.
- Zajček – na trak pritrdi dolga ušesa.
- Medved – na trak prilepi okrogla ušesa.
- Rožice – naredijo rožice s cvetnimi listki poljubne barve.
- Ptiček – na trak pritrdi kljunček.
- Potoček, skale, veter, gozdni mož – na osnovni trak prilepijo dolge trakove ustrezne barve.
- Palček – naredi brado.

Za snežinke smo v šoli že imeli izdelana krilca iz tanke bele tkanine. Nekateri učenci pa so dele kostumov prinesli od doma in tako še popestrili našo pisano paleto izdelkov.

Zadnje priprave na nastop

Po dveh tednih dela so bili učenci pripravljani na sklepno dejanje. Dogovorili smo se, da pred nastopom še enkrat zaigramo glasbeno pravljičo. Morda sva izbrali napačen dan – bil je namreč petek, vsi skupaj pa že utrujeni. Ugotovili sva, da so učenci pred to vajo že igrali bolje. Nisva bili navdušeni, a svojih pomislov nisva delili z učenci. To je ostala tema najinega pogovora in skrbi. Učencem sva naročili, naj doma poskušajo svoja besedila vaditi, prav tako pa naj si zapojejo pesmice iz naše glasbene pravljiče.

Z mešanimi občutki sva zapuščali šolo in že razmišljali, kako bo v ponedeljek, ko bo pravi nastop, saj so bili gledalci že povabljeni.

Nastop

Na dan nastopa smo z učenci pripravili prostor v učilnici. Pričakovali smo obisk iz vrtca in sošolce iz paralelnega razreda. Učenci so oblekli kostume in ob prepevanju pesmic pričakovali obisk.

Gostje so prišli in sedli na mesta, ki smo jih pripravili posebej zanje – gledalce.

Med učenci ni bilo opaziti pretirane treme. Nekaj napetosti je med učenci

bilo, a je s prvo pesmijo skoraj popolnoma izginila. Učencem je dramatizacija lepo stekla. Med samim nastopom so bile potrebne le manjše usmeritve posameznikov.

Gledalci so bili nad predstavo navdušeni, celo triletni malčki so dogajanje dokaj mirno spremljali. Verjetno so jih zamotile pesmice, gibanje in barviti kostumi.

Pripravili pa smo še en nastop. Tokrat so bili gledalci učenci tretjega razreda. Tudi oni so z zanimanjem spremljali glasbeno pravljičo. Nastopajoče učence so nagradili z močnim aplavzom. Za trenutek so se v spominu lahko vrnili v čas, ko so bili še v prvem razredu in ob slovesu se je marsikateri učenec za trenutek stisnil k učiteljicama prvega razreda. Po njihovih izrazih se je razbralo, da so bili veseli povabila na obisk. Nama pa je godilo, da naju učenci še niso pozabili in da so jim časi, ko smo bili skupaj ostali v lepem spominu.

Izjave učencev po nastopih

Andraž: Jaz sem bil veter, bil sem močan.

Lejla: Dobro sem se počutila, ker sem tako različno govorila in pela solo. Bila sem sinička.

Zoja: Bila sem srečna, ker so me malčki gledali in ker sem plesala snežinko.

Stina: Bila sem Marjetica. Dobro sem se počutila med prijatelji.

Urh: Všeč mi je bil moj nastop. Bil sem skala. Nastopal sem še v orkestru, igral sem na činele. Srečen sem bil.

Tal: Vesel sem, ker sem se fotografiral z otroki iz vrtca.

Tilen: Jaz sem igral v orkestru, bil sem skala in še gozdni mož. Imel sem tri vloge, pa sem vse zmogel.

Tim: Nastopal sem kot voda. Dobro sem se gibal in sam naredil kostum.

Julija: Dobra igralka sem, s prijatelji sem se igrala igrice.

Rok: Všeč mi je bilo, ker je bilo toliko gledalcev.

Ela: Bila sem dobra veverica, dobro sem skakala.

Matej: Bil sem voda. Znal sem se dobro gibati kot valovi.

ZAKLJUČEK

Kot se je izkazalo, smo z našo dejavnostjo v deželo res privabili pomlad. Vreme je vsak dan toplejše, z učenci pa smo spet lahko več na šolskem dvorišču.

Ko sva analizirali delo, sva ugotovili, da so skozi dejavnosti učenci realizirali vse zastavljene cilje. Najine skrbi in pomisleki so se razblinili. Že večkrat se je izkazalo, da ko ne gre, je treba dejavnost za nekaj časa opustiti. Tako je bilo tudi pri našem projektu.

Učenci so pri delu uživali. Sodelovali so vsi učenci, nastopili so pred širšo množico gledalcev. Takšne izkušnje v prvem razredu niso nezanimljive. Morda sva komu od nastopajočih prebudili ljubezen do igranja v dramski skupini. Vsekakor so učenci ob svojih nastopih doživeli pozitivno izkušnjo, kar vsekakor nekaj šteje.

Literatura:

Brest, V., 1985: Mala Marjetica in gozdni mož, Ljubljana, Mladinska knjiga

